

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg

Dato: 7. juli 2014
Enhed: Primær Sundhed
Sagsbeh.: DEPSBRE
Sags nr.: 1403452
Dok nr.: 1489367

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg har den 11. juni 2014 stillet følgende spørgsmål nr. B 68 spm. 10 (Alm. del) til ministeren for sundhed og forebyggelse, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål nr. B 68 spm. 10:

”Vil ministeren redegøre for, hvilke tilbud der er i de enkelte regioner til børn og unge, der er selvmordstruede eller forsøger selvmord – hvordan ydes der konkret hjælp og følges op?”

Svar:

Jeg har til besvarelsen af dette spørgsmål indhentet nedenstående bidrag fra Danske Regioner, som jeg henholder mig til:

”Region Nordjylland

Tilbud til børn og unge der er selvmordstruede eller forsøger selvmord i Region Nordjylland omfatter:

Tilbud i Enhed for Selvmordsforebyggelse

Enhed for Selvmordsforebyggelse er et behandlingstilbud til mennesker, der har forsøgt selvmord eller har vedvarende tanker om selvmord. Målgruppen er såvel børn og unge som voksne, som ikke i forvejen er i behandling på grund af psykisk sygdom. Enheden tilbyder:

- Et behandlingsforløb med op til 13 individuelle samtaler
- Den individuelle behandling kan suppleres med gruppebehandling.
- Hjælp og støtte til pårørende.

Enhed for Selvmordsforebyggelse har altid et samarbejde med kommunerne i forbindelse med kontakt til unge under 18 år. Tilbuddet om forebyggelse af selvmord i forhold til børn kan også være ved samtaler for forældrene i Enhed for Selvmordsforebyggelse. Der gives også generel sparring til kommunerne vedrørende selvmord. To kommuner i Region Nordjylland (Morsø og Hjørring) har lavet særlige selvmordsforebyggende teams (SEL-FO-teams). Enhed for Selvmordsforebyggelse har et særligt samarbejde og undervisning af disse teams.

Tilbud i Klinik Børn og Unge (børne-og ungdomspsykiatrien i Region Nordjylland)

Alle børn og unge i kontakt med børne-og ungdomspsykiatrien bliver selvmordsrisikovurderet. Ved øget selvmordsrisiko iværksættes tiltag med henblik på at forhindre selvmord eller selvmordsforsøg. Behandlingen målrettes således denne problematik samtidigt med udredning og behandling for psykiatrisk lidelse.

Tilbud om akut hjælp via Psykiatriens Skadestue/Modtagelse

Ved behov for akut hjælp i forbindelse med børn og unge der er selvmordstruede eller har forsøgt selvmord kan Psykiatriens Skadestue/Modtagelse kontaktes, herfra kan der bl.a. henvises til Enhed for Selvmordsforebyggelse.

Region Midtjylland

Region Midtjylland har to klinikker for selvmordsforebyggelse. Klinik for Selvmordsforebyggelse blev etableret i 1996 og er placeret ved Aarhus Universitetshospital, Risskov. Det andet center blev etableret i 2009/2010 ved Regionspsykiatrien Vest i Herning.

Klinikken i Risskov har fremskudte satellitfunktioner i hhv. Randers, Silkeborg og Horsens, aht. tilgængeligheden.

Centret i Herning har siden 2012 haft en ugentlig behandlerdag i Viborg. Det overvejes at etablere en behandlerdag i Holstebro pga. øgede henvisninger og af hensyn til let tilgængelighed i et stort geografisk opland.

Målgruppen omfatter både børn, unge og voksne. Behandlingstilbuddene er karakteriseret ved tilstræbt evidensbaseret vurdering og behandling, let tilgængelighed, hurtig indsats samt kortvarig forebyggende intervention med et højt patientflow.

Som led i behandlingsforløbet foretages psykopatologisk screening, og der arbejdes systematisk med pårørendeinddragelse. Hvor det er nødvendigt, foretages viderehenvisning til den øvrige psykiatri. På denne måde er der også tale om hurtig og tidlig opsporing af psykisk lidelse.

Centret i Vest har en faglig tilknytning til centret i Risskov. Overensstemmelse mellem regionsfunktionernes (afdelingerne) praksis i Region Midtjylland betyder, at man kan sikre et ensartet regionalt tilbud af samme faglige kvalitet, samt styrke vidensopsamlingen, metodeudviklingen og forskningsindsatsen på tværs af de to centre.

Region Syddanmark

I hver børne-og ungdomspsykiatrisk afdeling i Region Syddanmark er der et "Team for selvmordsforebyggelse" organiseret under de respektive afdelinger indenfor børne-og ungdomspsykiatri, hvilket geografisk er fordelt i Odense, Esbjerg, Kolding og i Augustenborg.

Børne-og Ungdomspsykiatri Odense har regionsfunktion for selvmordsforebyggelse, som dækker og tilbyder behandling til målgruppen for hele Region Syddanmark.

Derudover er der på regionsniveau etableret "Center for Selvmordsforebyggelse i Region Syddanmark", som er et regionalt videnscenter, der skal under-

støtte, koordinere og initiere forebyggelses-og udviklingsaktiviteter indenfor selvmordsforebyggelse i regionen.

Målgruppen er børn og unge mellem 0 -19 år.

Der tilbydes en bred vifte af behandlings muligheder for børn og unge med risikoadfærd, hvor der kan sættes ind med selvmordsforebyggende behandling. Det sker på baggrund af kompleksiteten. Der nævnes nedenfor nogle af de væsentligste metoder til selvmordsforebyggelse. Der opdeles på hovedfunktionsniveau og på specialfunktionsniveau, som er til de mest komplekse patienter med selvmordsrisiko.

Hovedfunktionsniveau

Der tilbydes behandling på hovedfunktionsniveau for målgruppen på 3 afdelinger på børne-og ungdomspsykiatrisk område fordelt på de 4 matrikler som nævnt ovenfor.

1: OpS-forløb

Opfølgning efter selvmordsforsøg/alvorlig selvmordsadfærd. (Step care I: Ikke kompleks problematik) Metode: psykiatrisk vurdering, adfærd/kognitiv terapi, psykoedukation og shared care.

Formål: At identificere og reducere væsentlige risikofaktorer og forebygge yderligere selvmordsadfærd.

Supplerende bemærkninger:

Et OpS-forløb strækker sig typisk over 5 samtaler, fordelt over 1-2 måneder. Ved faglig vurdering kan forløbet dog forlænges. Pårørende inddrages altid i forløbet, og der kan ydes forælderådgivning. Der tilbydes forløbs-koordination til sikring af sammenhængende hjælp i forhold til andre hjælpeinstanser -typisk via behandlingsskæde med kommunerne dvs. ofte til socialforvaltningen i patientens hjemkommune.

2: DAT

Dialektisk adfærdsterapi

Metode: 16 uger DAT unge program, psykoedukation for forældre, shared care -behandlingsskæde).

Formål: Reducerer alvorlig og kronisk selvskade og selvmordsadfærd.

Supplerende bemærkninger:

Dialektisk adfærdsterapi tilbydes også som Regionsfunktion til unge med øget eller akut øget selvmordsrisiko med svært behandlelige affektreguleringsproblemer i form af selvmordsforsøg og, hvor behandling på hovedfunktionsniveau ikke har haft tilstrækkelig effekt.

3: Behandlingskæden

Behandlingskæden ved Shared care er interventioner mellem sundhedssektor og kommuners børne-og ungeforvaltninger. 20 kommuner i regionen har etableret selvfo-teams.

Formål:

Sikre sammenhængende behandling og koordination mellem somatik, psykiatri og kommuner.

Supplerende bemærkninger:

Psykiatrien i Region Syddanmark har tilbudt nøglemedarbejdere indenfor kommunerne efteruddannelse indenfor screening af selvmordsforebyggelse og der er etableret fælles netværk mellem kommunerne og regionen for at sikre at børn og unge får den nødvendige og tilstrækkelige hjælp til at forebygge selvmordsforsøg.

Specialfunktionsniveau

Behandlingstilbuddet er ambulant og tilbydes ved Børne-og Ungdomspsykiatri Odense.

Målgruppen:

Patienten skal have gennemgået behandling på hovedfunktionsniveau og ikke have responderet tilstrækkeligt på denne. Patienten har svært behandlelige affektreguleringsvanskeligheder i form af recidiverende selvmordsforsøg.

Behandlingstilbud: De henviste patienter vurderes via klinisk struktureret interview og undersøgelse. Behandlingstilbuddet vil typisk være DAT behandling tilrettelagt som et kombineret gruppe og individuelt tilbud.

Derudover kan der ydes konsultativ faglig vejledning til personale i hovedfunktion.

Region Sjælland

Selvmordsforebyggelse inden for børne-og ungdomspsykiatrien:

Selvordstanker er ikke ualmindelige selv for børn under 15 år således som børne-og ungdomspsykiatrien møder dem i ambulatorierne. I disse tilfælde er selvmordstanker en del af den samlede problematik, som ambulatoriet forholder sig til. Der sker en vurdering af disse symptomer og behandlingsplanen vil justeres i overensstemmelse med dette.

Forældrene vil altid blive inddraget i dette, da forældrene er en nødvendig part i behandlingen af børn. Ofte vil kommunen ligeledes blive inddraget, og afhængigt af det enkelte tilfælde kan behandlingen enten blive en ren psykiatrisk behandling, en ren kommunal støtteforanstaltning eller en kombination.

Børn, som viser sig ikke af have en psykiatrisk lidelse, men som har selvmordstanker som følge af psykosociale belastninger i familien eller nærmiljøet vil ofte blive overgivet til støtte/ behandling i kommunen. Det er altså ofte en psykiatrisk opgave at tage stilling til evt. bagvedliggende psykiatrisk lidelse inden den kommunale støtte iværksættes. Dette gælder også for børn der henvises fra skadestuer eller pædiatriske afdelinger efter behandling for selvskadende adfærd.

Ovenstående praksis er gældende for alle regionens børne-og ungdomspsykiatriske ambulatorier.

Regionsfunktionen "selvmordsforebyggelse af børn og unge" er organiseret som en del af børne-og ungdomspsykiatrisk klinik i Roskilde. Det er planen at opbygge regionsfunktionen som et videnscenter, der kan rådgive de øvrige klinikker og som i fornødent opfang kan kørebørnegrupper.

Selvordstanker og -adfærd hos børn er ikke en velafgrænset gruppe, som gives et standardiseret tilbud. Derfor rettes behandlingen primært mod barnets grundproblematik (sygdom).

Region Hovedstaden

Region Hovedstadens Kompetencecenter for Selvmordsforebyggelse har organiseret sig med hhv. børne- og ungeområdet og voksenområdet. For børn og unge er centret placeret på Børne- og ungdomspsykiatrisk Center, afd. Bispebjerg. Centret har en vagttelefon, der er åben på hverdage kl. 9-14 (med mulighed for at indtale besked) for børn, unge, forældre og fagpersoner.

For voksenområdet er centret geografisk todelt, således at den ene del er placeret ved Psykiatrisk Center København, og den anden del ved Psykiatrisk Center Amager.

Børne-og ungeområdet

Patienter på børne-og ungeområdet skal have en henvisning.

Centrets tilbud omfatter:

- op til fire samtaler med barnet/den unge og familien
- vurdering af selvmordsrisiko og psykopatologi
- psykoedukation og støttende samtaler
- familiesamtaler
- ved behov viderehenvisning til børne-og ungdomspsykiatrien
- ved behov underretning til kommunen med henblik på etablering af videre støtte i form af 'den ubrudte behandlingskæde'

Derudover tilbyder centret som en del af regionsfunktionen specialtilbud til 13-17-årige med tilbagevendende selvmordsadfærd og begyndende personlighedsforstyrrelse i form af individuelle samtaler eller dialektisk adfærds-terapi (DAT).

Der lægges stor vægt på at inddrage familien til de børn og unge, der følges på centret, og dette udgør en integreret del af behandlingen. Familien tilbydes støttende samtaler samt psykoedukation vedrørende affektforvaltning, kommunikation samt krise-og konflikthåndtering i familien.

50 % bliver viderehenvist ind i Børne-og ungdomspsykiatrisk Center på grund af mistanke om anden psykopatologi i form af depression, ADHD, angst, misbrug mm. 37 % bliver viderehenvist til opfølgende samtaler i kommunerne.

Der er fokus på det tværsektorielle samarbejde med kommunerne. Der er udviklet og implementeret en tværsektoriel samarbejdsmodel vedrørende selvmordstruede børn og unge ud fra principperne om 'den ubrudte behandlingskæde' for kommunerne København og Frederiksberg. Den forventes udrullet til hele regionen i 2014-15. Der er udviklet en forløbsbeskrivelse sammen med speciallæger i almen praksis.

Derudover har kompetencecenteret følgende opgaver:

- Støtte og rådgivning til pårørende til patienter, der har forsøgt selvmord samt efterladte efter selvmord.

- Undervisning af nøglepersoner i børne-og ungdomspsykiatrien og i kommunerne samt vejledning af studerende.
- Forskning og metodeudvikling vedr. udredning og behandling”.

Med venlig hilsen

Nick Hækkerup / Sarah Bang Refberg